

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Nr. 13 /116/

1955 m. liepos mėn. 14 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

LITUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Hamburgo Apylinkėje

Birželio 14-tosios minėjimas pradėtas birželio 17 d. visų trijų Pabaltijo tautų pamaldomis, kurias katalikams atlaikė vietos dekanas kun. A. Krüssel, asistuojant kun. V. Šarkai ir K. Skibai. Pamokslas buvo vokiečių kalba ir trumpas žodis lietuvių bei latvių kalbomis. Pamaldos buvo vokiečių katalikų bažnyčioje ir jose dalyvavo visi vokiečių parapijiečiai. Evangelikams pamaldas atlaikė kun. Felgendrejeris ir kun. Ramanis. Žodį tarė abu dvasiškiai vokiškai, lietuviškai ir latviškai. Estų grupė minėjimą darė atskirai.

Po pamaldų lietuviai susirinko tremtinių stovykloje Daimlerstr. Posėdį atidarė pirm. E. Čerkus, paskaitydamas Vliko atsišaukimą Birželio 14-tos minėjimo proga. Po to mkn. Vida Pasekelytė pasakė sakmę apie Lietuvą, palikusią dalyviams labai gražų išspūdį. Minėjimo centre buvo P. Lichutino paskaita, pavaizdavusi bolševikų siautėjimą mūsų Lietuvoje. Oficialioji dalis užbaigta Tautos Himnu.

Neturėdami menininkų savųjų tarpe, bet palaikydami minėjimų tradicijas, dalyviai meninę dalį atliko patys, padainuodami su-tartinai septynias patriotines dainas. Minėjimas buvo kuklus, bet jis paliko visiems tautiečiams daug naujų ir reikšmingų minčių bei pergyvenimų.

Hamburgo apylinkę buvo aplankęs Balfo pirmininkas prof. dr. Končius. Jis papasakojo susirinkusiems apylinkės nariams apie Amerikos lietuvių pastangas dar labiau išplėsti lietuvių šalpa Vokietijoje, ragino visus laikytis vienybės, vengti ginčų, imtis darbo, mokytis, lankant profesinius kursus, nes tos žinios pravers išemigravus, o taip pat ir likus Vokietijoje. Emigracijos reikalams žadėjo atidaryti Hamburge specialų Balfo emigracijos biurą. Svečias, Hamburgo lietuvių su didžiu dėkingumu išlydėtas, išvyko į Lübecką.

Hüttenfeldo Apylinkėje

Uždarius prie gimnazijos parengiamąsias klases, tėvams pagėdaujant, apylinkė įsteigė vargo mokyklą ir pakvietė ją vesti p. Giedraitienę.

Liepos mėn. 7 d. visuotiname narių susirinkime v-bos pirm. p. Antanaitis davė veiklos ir išdo apyskaitą, paminėdamas nuveiktus darbus: birželio mėn. vaizduojamojo meno ir tautodailės parodą, suruoštą ir finansuotą gimnazijos mokinių ekskursiją Neckaro upe, surengtą Kalėdų eglutę, įsteigtą vargo mokyklą ir kt. darbus. Per metus v-ba turėjo 11 posėdžių. Išde apylinkė turi 355,-- DM.

Revizijos k-jos vardu padarė pranešimą p. Grinienė. Jo metu kilus klausimui apie k-jos kompetenciją, susirinkimas pasisakė, kad k-ja turinti teisę tikrinti ne tik turta, kasą ir atskaitomybę, bet ir visą v-bos veiklą.

Susirinkimas priėmė v-bos sudarytą sąmatą ir nutarimą iš turimų lėšų paaukoti 300 DM gimnazijai, padedant jai išmokėti važiuojantiems atostogų mokiniams kelionpinigius. Renkant naujus organus, liko išrinkti senieji v-bos nariai: Antanaitis, Gešventas ir Petkevičius, revizijos k-jon išrinkti Juodsnukienė, mkt. Giedraitienė ir mkt. Krivickas. Šalpos k-ja, iki jos kadencijos pabaigos, papildyta naujais nariais: p. Krivickiene ir p. Oksu.

Susirinkime pirmininkavo p. Giedraitis, sekretoriavo p. Antanaitienė. Į susirinkimą atsilankė nemažas narių skaičius.

Krefeldo Apylinkėje

Krefeldo vargo mokykla, finansiniai Krašto Valdybos paremta, aplankė didžiausią Niederrheino provincijos zoologijos sodą Dūsburge. Jis garsus dideliu akvarijum ir paukščių paviljonu.

Iškyla ir pirmą kartą pamatyti žvėreliai, žuvys ir begalės paukštelių vaikučiams sudarė didelį džiaugsmą. Apžiūrėję dar ir patį Dūsburgo miestą, visi pasitenkinę, dalindamiesi išpūdžiais grįžo namo. Mažieji Krefeldo lietuviai ir jų tėveliai taria Vokietijos Krašto Valdybai, o per ją Toronto lietuviams didžiausią padėką už nenuilstamą paramą mažųjų auklėjimui. Be jos čia gyventantieji vaikučiai niekuomet nebūtų galėję aplankyti kad ir zoologijos sodo.

Šiai iškylai buvo rengtasi beveik su ašaromis, nes visiems trūko išeiginių rūbų ir buvo visokių nepriteklių. Bet, atėjus tai reikšmingai dienai, visi iškylavo linksmi ir patenkinti.

Neustadt/Holst. Apylinkėje

Liepos 3 d. buvo šaunios J. Žalčiausko šeimos, išvykstančios į JAV, išleistuvės. Ši šeima daug yra kentėjusi, bet dar daugiau gražių pavyzdžių davusi, kad su meile ir auka daug galima atsiekti savajame ir bendruomenės gyvenime.

Anelė Žalčiauskienė daugiau metų sėkmingai pirmininkavo Katalikių Moterų D-jai Neustadto tremtinių stovykloje. Jos energija buvo surengti keli gražūs minėjimai, sutvarkytos Neustadto lietuvių kapinės, suorganizuotas pastovus ligonių lankymas ir lietuviškos spaudos platinimas. Jai visi už tai yra labai dėkingi.

Pinnebergo Apylinkėje

Pinnebergo lietuvius aplankė Balfo pirmininkas prof. dr. Končijus. Jis suteikė daug informacijų šalpos ir emigracijos reikalais, o sekmadienį atlaikė visai lietuviškajai kolonijai pamaldas. Pasiūžiaugęs lietuvišku solidarumu, išvyko į Hamburgą.

Rendsburgo Apylinkėje

Rendsburge mirė a. a. Mariona Vilimavičienė, sulaukusi 72 m. amžiaus. Ši suvalkietė buvo darbšti, švari, kukli ir pavyzdinga šeimininkė, gera savo vyrui žmona ir sąmoninga lietuvių motina.

Pasilikusi Vokietijoje, ji nuolat sielojosi savo vaikų gyvenimu, jų likimu. Buvo pamaldi ir visur stengėsi savo artimui padėti. Visi Rendsburgan užklydę lietuviai Vilimavičių šeimoje pasijusdavo lyg lietuviškoje oazėje.

Mirusiąją palydėjo į kapines visi tremtiniai su kun. V. Kaleckiu priešakyje. Prie laidojimo iškilnių savo darbu labai prisidėjo apyl. pirm. dr. L. Stelmokas ir stovyklos komendantas Metrikaitis. Ji palaidota Rendsburgo kapinėse. Paminklu rūpinasi mirusios vyras ir jos iš Kanados parskridusi dukra.

Salzgitter-Lebenstedto Apylinkėje

Birželio 14 trėmimų minėjimas surengtas birželio 17 d. Nors jis rengtas kukliai savomis jėgomis, į minėjimą atsilankė nemažas apylinkės lietuvių skaičius.

Vargo mokyklos mkt. Alg. Bobkaitis savo kalboje apibūdino mūsų mylimos tėvynės kančias ir nelaimes, kviesdamas būti vieningiems ir nenustoti ištvermės šį mūsų tautą ištikusį vargą nešti iki galo.

O. Vitlybo vadovaujamas Lebenstedto lietuvių choras keliomis giesmėmis, o vargo mokyklos mkn. R. Šiugžda ir G. Jaruškevičiūtė deklamacijomis pajvairino minėjimą.

Wehnenos lietuvių kolonijoje

Wehnenos kolonijos lietuviai, gausiai susirinkę birželio 14-tosios minėjimui, atžymėjo tą dieną malda, susikaupimu, prisiminimu okupanto mūsų tėvynėi daromos skriaudos ir vieša per minėjimą susirinkusiųjų priimta rezoliucija su protestu prieš smurto, prievartos ir brutalaus jėgos viešpatavimą mūsų pavergtoje tėvynėje.

Protesto tekstas pasiųstas Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui ir Lietuvos Diplomatinijos Šefui. Jis paskelbtas vokiečių kalba ir vokiečių visuomenei.

Apylinkių Pirmininkų suvažiavimas

Vokietijos bendruomenės apylinkių pirmininkų ir atstovų suvažiavimo liepos mėn. 21-23 d. d. darbotvarkė apima visas lietuviams rūpimas veiklos sritis. Dalyviai turės progos plačiai susipažinti ir diskusijose bei paklausimais išgvildinti visus lietuviškai visuomenei rūpimus klausimus.

Darbotvarkėje numatyti pranešimai kultūrinės veiklos ir tautinio švietimo klausimais, bendruomenės organizaciniais, buities, finansiniais ir apylinkių darbo problemų reikalais, LIT, Vliko, Diplomatinės Tarnybos atstovo, Balfo ir LRK atstovų pranešimai. Suvažiavimas pradės pamaldomis katalikams ir evangelikams. Numatytas taip pat lietuviškas koncertas, kuriame dalyvaus kuočių vyrų choras ir operos solistė M. Simaniukštytė.

Konferencija Stuttgarto švietimo ministerijoje

Vokietijos Krašto Valdybos pastangomis ir nuo gegužės mėn. varomu paruošiamuoju darbu liepos 4 d. Baden-Württembergo švietimo ministerijoje įvyko plati pareigūnų ir KV atstovų konferencija Vasario 16 Gimnazijos teisinės būklės ir finansinės paramos klausimais.

Konferencijoje dalyvavo iš m-jos ministerijos tarėjai Kiefer ir Bruckmann /lietuviška santvarka departamentų direktoriai/, Oberschulamto Karlsruhe prezidentas Dr. Eichelberger ir keli kiti augšti valdininkai. Gimnazijai atstovavo, sumaniai ir energingai vesdamas pasitarimą, Vokiečių privačių mokyklų s-gos vadovas Dr. Tenhof ir Užsieniečių mokslinimo centrinės įstaigos direktorius Dr. Wienert. Krašto Valdybai atstovavo inž. Pr. Zundė ir A. Makarskas, gimnazijai, jos direktorius, dr. Literiskis.

Visa eile praktiškų klausimų, ypač gimnazijai mokestinių ir pašalpiųjų privilegijų pripažinimo reikalais atsieltas susitarimas. Pagrindiniais valstybinės šalpos, gimnazijos išlaikymo valstybės lėšomis klausimais, taip pat prieita prie principinio išsiaiškinimo ir sutartos gairės, kuriomis bus einama prie palaipsnio subvencionavimo, sprendžiant tuos klausimus federalinėje švietimo ministerijų konferencijoje ir švietimo k-joje. Atskiriems teisinio, finansinio ir mokyklinio pobūdžio klausimams išgvildinti bei referuoti numatyti referantai, kurių darbas užtruks ilgesnį laiką.

Lietuvių kunigų suvažiavimas anglų zonoje.

Sielovados tvarkytojui Tėv. A. Bernatoniui vadovaujant, anglų zonoje įvyko vietos lietuvių kunigų suvažiavimas, kurio metu nustatyti pastoraciniame lietuvių darbe kai kurie pakeitimai:

kun. P. Girčius palieka Wehnen lietuvių koloniją ir perima pastoraciją Augustdorfe, Bielefelde, Braunschweige, Salzgiteryje, Lebenstedte ir Göttingene. Jo antrašas: /21/ Bad Salzufflen, Moltkestr. 42.

Kun. V. Kaleckis keliiasi į Wehnen lietuvių koloniją ir aptarnauja lietuvius, gyvenančius Wehnene, Diepholze, Varelyje, Bremene, Delmenhorste, Huntloseje, Sageje, Sengwardene, Wilhelmshavene, Bremerhavene, Bad Zwischenahne, Hahneje ir apylinkėse.

Kun. prof. dr. L. Gronis apsigyvena Bonnoje, Euskirchenerstr. 95 ir rūpinasi lietuvių katalikų reikalais pačioje Bonnoje ir jos apylinkėse.

Tėvo Konstantino Gulbino žinioje lieka daugumas lietuvių, gyvenančių Rheino-Westfalijos srityje.

Kun. V. Šarka grįžta į savo parąigas Hamburge ir Schleswig-Holsteino srityje.

Patariamiosios Tarybos posėdis Kielyje

Liepos 5 d. įvyko patariamiosios užsieniečių tarybos prie Schleswig-Holsteino vyriausybės posėdis, dalyvaujant Augštojo Komisarų pabėgėlių reikalams, federalinės vyriausybės užsienio ir pabėgėlių ministerijų atstovams. Lietuviams atstovavo E. Žilius.

Posėdžio dalyviai buvo plačiai supažindinti su pabėgėlių padėtimi tame krašte. Birželio 30 d. užsieniečių pabėgėlių buvo 3.903, jų tarpe 266 lietuviai. Iš šito skaičiaus 65% invalidai ir darbui netinkami. Likusių 35% tik dalis aprūpinti darbu, o aprūpintųjų darbu savo profesijoje tedirba tik 19%. Pažymėtinas didelis vaikų iki 15 m. amžiaus nuošimtis. Jie sudaro beveik trečdalį - 1.005. Jie visi mokosi vokiečių mokyklose bei lanko darželius.

Ypatingai aktualus yra užsieniečių perkeldinimo į ekonomiškai geresnes vietas reikalas, juo labiau, kad jų apgyvendintos karinės turės būti patuštintos kuriamai vokiečių armijai. Užsieniečiai prašomi individualiai rūpintis perkeldinimo reikalu, kruopščiai užpildyti tam reikalingus blankus ir prašytis perkelti į palankesnes vietas.

Federalinės vyriausybės atstovai ypatingai pabrėžė, kad ji jokių būdu nesutiks su užsieniečių pabėgėlių gražinimu į kilmės kraštus prieš jų norą. Jie paaiškino, jog jiems gerai žinoma "Michailovo" biuro veikla ir kad ji sekama krašto atstatymui įstaigų. To "biuro" veikla niekam negalinti pakenkti, o užsieniečiai pabėgėliai gali visiškai pasitikėti ne tik UNO, bet ir Vokietijos federalinės vyriausybės parama visais klausimais.

Posėdžio pabaigoje estų atstovas parodė dalyviams šviesos paveikslus "Estija-kraštas ir žmonės", kurie su pritarimu buvo žiūrėti, o už parodymą pirmininkaujantis parodė padėką.

Žuvusių kacetuose lietuvių pagerbimas

Birželio 23 d. Flossenbūrge susirinko nemažas lietuvių būrys pagerbti kacetuose žuvusius tautiečius ir padėti ant jų paminklo "mirties slėnyje" vainikus. Lietuviams toje vietovėje pastatytas atskirai išpūdingas paminklas, prie kurio dalyviai sudėjo vainikus. Vokietijos Krašto Valdžbos vardu vainiką padėjo Krašto Tarybos narys E. Simonaitis.

Minėjime dalyvavo kacetininkų s-gos pirmininkas Narutis. JAV kacetininkų s-gos pirm. kun. Pikturna laišku prisiminė žuvusius ir kentėjusius tautiečius. Kun. dr. Gronis atlaikė pamaldas specialioje koplyčioje, giedant Fausto Strolios vadovaujamam kuopos vyrų oktetiui ir dalyvaujant kun. Liubinui. Be svetimtaučių atstovų, jų tarpe vokiečių žurnalistų ir vietos burmistro, tariusio į susirinkusius ta proga žodį, dalyvavo du lenkų atstovai, neblogai kalbą lietuviškai.

Tėvo A. Bernatonio ir kun. V. Šarkos kelionė Romon

Tėvas Bernatoris išvyko 20 dienų kelionei į Romą, numatydamas pakelėje aplankyti J. E. Metropolitą arkivyskupą dr. J. Skvirecką, Šv. Kazimiero kolegiją ir TT Saleziečių gimnaziją.

Tik ką pasveikęs ir jau energingai įsijungęs į pastoracinį ir visuomeninį darbą kun. V. Šarka džiaugiasi galįs, T. Bernatonio kviečiamas, jį palydėti šioje kelionėje.

Ivairios žinios

Hamburge liepos 3 d. buvęs vargo mokylos mokytojas Pr. Sadžius išskėlė savo sūnui Algimantui šaunias krikštynas. Visi vietos lietuviai laimingiems tėvams ta proga pareiškė gražių sveikinimų ir linkėjimų.

Rotenburg/Hamm. įsikūrė darbšti lietuvių ūkininkų Šilinskių šeima. Jie nučmōjā keliolikos ha ūkį, pavyzdinčiai ūkininkauja ir gerai gyvena. Uoliai seka lietuvišką spaudą ir ją palaiko. Mielai duoda darbą savo tautiečiams ir nuoširdžiai juos globoja. Pas juos dabar apsigyveno iš Heiligenhaveno sanatorijos atleistas L. Motuzas ir tik ką grįžęs iš Brazilijos Ant. Šukelis, per 8 metus Brazilijoje nesuradęs laimės ir karščių nepakėlęs sugrįžęs į Vokietiją.

Iš Bremerhaveno liepos 2 d. išplaukė pirmas laivas su emigrantais į JAV pagal paskutinį emigracijos įstatymą. Laivas pirma buvo naudojamas kariniams transportams. Jame, be kelių didelių miegamųjų, yra 198 kabinos, skiriamos visų pirma motinoms su vaikais, seniems bei paliečiamais.

Pirmajam laivui "General W. C. Langfitt" išleisti susirinko JAV gener. konsulas, pasiuntinys James B. Conant, Bremeno senatorius, karinės ir civilinės valdžios bei labdaros organizacijų atstovai. Lietuvius čia gražiai reprezentavo Balfo pirmininkas kun. prof. dr. J. Končius.

Šiame 1250 pabėgėlių transporte buvo 9 lietuviai.

Ateitininkų sendraugių registracija

Vok. At-kų Sendraugių V-ba maloniai prašo visus Vokietijoje gyvenančius ateitininkus sendraugius užsiregistruoti pas:

E. Narutis, /14a/ Böblingen, Reussensteinstr. 35.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVĖNIMO

Vasario 16 Gimnazijos vasaros atostogos

Gimnazija liepos 9 d. paleista atostogų iki rugsėjo 1 d. Visi mokiniai išvažiavo pas tėvus. Gimnazijos namuose tyla ir ramybė. Kai kurie mokinių būreliai išvyko paekskursuoti ar praleisti atostogų dalį kitur.

Ateitininkų mokinių būrys, vadovaujamas kapeliono kun. d-ro Paškevičiaus ir mkt. Natkevičiaus, išvyko į Prancūziją. Jie aplankys Paryžių, Liurdą, Marselį ir kitus Prancūzijos miestus. Ekskursija užtruks apie dvi savaites. Joje dalyvauja apie 20 mokinių.

Mokinių evangelikų būrys išvyko į Norvegiją. Jie čia bus išlaikomi evangelikų šalpos organizacijos "Evangelisches Hilfswerk".

Keli skautai važiuos į Olandiją, į skautavimo kursus.

Nepatvirtintomis žiniomis gali įvykti evangelikų stovykla Bonnoje ir netoli Lübecko. Į šias stovyklas kaikurie mokiniai yra pasiruošę važiuoti.

Ateitininkų būrelio šventė

Birželio 26 d. įvyko ateitininkų būrelio šventė. Iškilmingas pamaldas atlaikė Tėvas Bernatonis. Visi ateitininkai priėmė Šv. Komuniją. Iškilmingame posėdyje kaikurie jaunesnieji buvo pakelti vyr. ateitininkais, kiti jaunieji davė jaun. ateitininkų įžadį. Po iškilmingo posėdžio buvo prof. dr. Ivinskio paskaita apie vyskupą Motiejų Valančių. Profesorius savo paskaitoje charakterizavo vyskupą Valančių kaip spaudos platintoją, rašytoją, blaivybės skleidėją ir visuomenės veikėją, variusį kovą prieš Lietuvos rusinimą.

Po paskaitos buvo trumpa meninė dalis. Šventėje dalyvavo svečių ir iš kitur.

Žurnalistų Sąjungos pirmininkas p. Rastenis Vas. 16 Gimnazijoje

Žurnalistų Sąjungos pirmininkas ir tautinio sąjūdžio vadovas Rastenis, asistuojamas p. Šidiškio, birželio mėn. pabaigoje lankėsi Gimnazijoje. Mokinių valgykloje pietų metu pasakė mokiniams kalbą, kurioje palygino tuos laikus, kada jis mokėsi gimnazijoje, su dabartiniais laikais. Jis pareiškė, kad kai kurios mokymosi sąlygos esančios dabar geresnės, negu tai buvo seniau.

- 8 -

Iš skautų veiklos

Birželio mėn. 23 d. PLSS "Aušros" tunto "Baltijos" laivas Vasario 16 Gimnazijos parke suruošė Joninių laužą. Laužą atidarė trumpa kalba "Aušros" tunto tuntininkas s. v. vyr. skilt. T. Gailius, pakviėsdamas uždegti laužą Gimnazijos direktorių dr. Literškį. Svečiai, mokytojai ir mokiniai džiaugėsi turtinga programa. Laužas praėjo linksmoje ir gražioje nuotaikoje.

Jaunesnieji ir vyresnieji skautai, išnaudodami gražų vasaros orą, surengė daugelį iškylių. Jaunesnieji nuvyko į Būrstadą pasimaudyti, antrą kartą į Lampertheimo mišką. Ten jie pravedė orientacijos ir naktinius žaidimus. Vyresnieji išvyko į Odenwald pastovyklauti.

Oro skautų "Lituanicos" d-vės 3 skautai, pskl. V. Lenertas, pskl. M. Čerkus ir s. v. kad. M. Sprogys lanko sklandymo kursus. Šitie skautai po teoretinio apmokymo jau pakilo į erdves. Sklandymo mokykla yra netoli Hüttenfeldo.

"Baltijos" laivo 2 skautai, vair. J. Masaitis ir valt. A. Lingė, išvyko į būriavimo mokyklą. Baigę kursus įsigys "B" klasės būriavimo knygetę.

PAJIEŠKOJIMAI

Artimųjų Lietuvoje pajieškomi:

Janina WALDŽIUVIENĖ, merg. pavardė STARKUTYTĖ, gim. ca. 1925 m. Geminaičiuose, prieš bėgimą gyvenusi Petreliuose, Šilutės apskr., su penkais vaikais: Juozu, Helmutu, Povilu, Hilde ir penktojo vardas nežinomas.

STARKUTYTĖ, Stasė, gim. ca. 1932 m., prieš bėgimą gyvenusi Petreliuose, Šilutės apskr., po kapituliacijos kurį laiką buvusi Hanau stovykloje.

Pajieškomi artimieji žuvusių karių:

Jono VAIČIUKAUSKO, gim. 11.7.1920 ar 11.7.1925 m. Salantuose, žuvusio 16.3.45 m. Rytprūsioose.

Johann BUTZKATO, gim. 16.9.1917 m. Kirkilčiuose.

Pajieškoma Frieda SEIKIENĖ-KRAUZAITĖ /gal Krancaitė/, Valdemaro Seikaus žmona, gim. 1907 m., jos sūnus Edmundas, gim. 1930 m.

Pajieškomieji arba žinantieji jų adresus, prašomi susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litauisches Zentralkomitee, /17a/ Weinheim/Bergstr., Postfach 233.

Redakcijos prašomos šį pajieškojimą paskelbti.